

Nr 1036

Av herr Persson i Heden m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 41, angående vissa frågor om hjälpmedel för handikappade.

(Lika lydande med motion nr 797 i Första kammaren)

Neurosedynskadorna har för ett stort antal barn yttrat sig i svåra extremitetsmissbildningar. Proteser och andra tekniska hjälpmedel kan i betydande omfattning minska dessa barns svårigheter. Emellertid är vissa skador så omfattande att de konventionella protestekniska möjligheterna är alltför begränsade och ett forsknings- och utvecklingsarbete med samhällligt stöd initierades därför år 1963. Under det fåtal år detta arbete bedrivits har en omfattande verksamhet vuxit fram som förutom att den omfattar ett stort antal kort- och långsiktiga projekt även funnit organisatoriska samarbetsformer där ett flertal institutioner medverkar. Primärt engagerade i detta arbete var Svenska centralkommittén för rehabilitering (SVCR), Eugeniahemmet och Norrbackainstitutet. Senare har knutits företag och institutioner som Een & Holmgrens ortopediska AB, FOA, Sahlgrenska sjukhusets neurofysiologiska laboratorium, Kungl. tekniska högskolan, Chalmers tekniska högskola, Uppsala akademiska sjukhus, Stockholms universitet m. fl. till en samarbetsgrupp under beteckningen SVEN.

I detta samarbetsystem har Norrbackainstitutets protesforskningslaboratorium, som startades i februari 1964, haft till uppgift att genom kortsiktiga utvecklingsprojekt successivt försörja de skadade barnen med mer och mer funktionella proteser. Laboratoriet har emellertid mycket begränsade resurser. Anslag finns endast för tre tjänster, en civilingenjör och två instrumentmakare. För att öka laboratoriets kapacitet har av SVCR anställd personal, en civilingenjör (deltid), en laboratorietekniker och en med. kand. (deltid), ställts till laboratoriets förfogande.

Under den gångna tiden har försök genomförts med såväl utländska som egna proteskonstruktioner. Samlade erfarenheter visar att dessa protessystem har betydelsefulla funktionella egenskaper, men väsentliga svagheter har också kunnat konstateras, såväl vad avser komponenter som systemlösningar. Förslag till åtgärder har formulerats, vari även ingår att problemanalysen måste effektiviseras.

Den tekniska utvecklingen skapar förutsättningar för stora insatser på ifrågasvarande område. Även om målsättningen begränsas, vilket innebär att

ansträngningarna koncentreras på några få utvalda av neurosedynbarnen, saknas tillräckliga resurser. Protesforskningslaboratoriet saknar konstruktor, som kan föreläggas uppgiften att efter specifikation detaljutforma nykonstruktioner och framställa arbetsritningar. Likaså behöver laboratoriet en laboratorieingenjör för testning av egna och inköpta komponenter och system, såväl under laboratorieförhållanden som på patient. Denne skulle även svara för teknisk patientservice. För plast- och avgjutningsverksamhet behövs en kemist. Denna verksamhet avser för neurosedynbarnens del applikationer av protesssystemet på kroppen samt utveckling av t. ex. kosmetiska handskar. Vidare behöver laboratoriet en sjukgymnast, som kan svara för inlärning samt deltaga i resultatsvärdering och specifikation för nykonstruktioner. Verksamheten förutsätter vidare en omfattande svensk och utländsk korrespondens samt övrig sekreterarasistans för administration, rapportskrivning m. m.

I tre år i följd har dessa personalbehov delvis återspeglats i Norrbackainstitutets äskanden. Institutet har dock valt att begränsa sig till en forskningsingenjör, en laboratorieingenjör och en kontorist. Då årets statsverksproposition framlades utan beaktande av ovanstående behov fanns anledning antaga, att den aviserade propositionen om ett handikappinstitut skulle täcka denna fråga.

I proposition nr 41, angående bl. a. inrättande av ett handikappinstitut, har socialministern understrukit nödvändigheten av att verksamheten inom tekniska hjälpmedelsområdet aktiveras och att samordning enligt det mönster som nämnda SVEN-grupp uppvisar stimuleras. I de föreslagna uppgifterna för institutet och dess budget finns dock ej medtaget direkt på de neurosedynskadades behov inriktade kortsiktiga utvecklingsuppgifter inom protesområdet.

Det mycket angelägna behovet av ytterligare tekniska insatser för de neurosedynskadade barnen blir ej heller härigenom tillgodosett. Behovet av vidare forskning accentueras av att de neurosedynskadade barnen befinner sig nu vid början av sin skolgång. Skolarbetet kräver rent praktiskt högre funktionell kapacitet av proteserna för inhämtande av kunskaper och för ökat oberoende (skrivarbete, skolmåltider, toalettbesök o. d.). Självklart påverkar resultaten av utvecklingsarbetet för dessa barn rehabiliteringen av andra barn med liknande handikapp.

I proposition nr 41 förordas, på s. 48, att de 100 000 kr., som under en följd av år har utgått till SVCR för protesforskning rörande neurosedynskadade barn, inräknas i anslaget till det föreslagna handikappinstitutet. Enligt vår mening är detta inte tillräckligt för att tillförsäkra denna angelägna forskning erforderliga resurser. Då de 3,5 miljoner kr. som anvisas i bidrag till handikappinstitutet torde komma att tagas i anspråk av övrig verksamhet föreslår vi att ett särskilt anslag utgår till protesforskningen rörande neurosedynskadade barn.

Vi förordar därför ett särskilt anslag om 250 000 kr. till ifrågavarande forskning vid Norrbackainstitutet. Ett ekonomiskt tillskott av denna storleksordning skulle möjliggöra en personell förstärkning enligt följande:

forskningsingenjör för konstruktionsuppgifter, lönegrad A 26	45 000	
forskningsingenjör för plast- och avgjutningstekniskt utvecklingsarbete, lönegrad A 22	36 000	
laboratorieingenjör för testning och service, lönegrad A 22	36 000	
sjukgymnast, lönegrad A 17	28 000	
kansliskrivare för administrativ assistans samt svensk, tysk och engelsk korrespondens, lönegrad A 11	21 000	
	<u>166 000</u>	166 000
Sociala omkostnader, expertarvoden, material etc. ..		<u>84 000</u>
		250 000

Med hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen måtte uttala sig för en utökning av protesforskningen vid Norrbackainstitutet rörande neurosedynskadade barn, samt

att riksdagen för detta ändamål måtte till *Bidrag till handikappinstitutet* för budgetåret 1968/69 anvisa ett, jämfört med departementschefens förslag med 250 000 kr. förhöjt, anslag om 3 750 000 kr.

Stockholm den 2 april 1968

Arne Persson (cp) Tekla Torbrink (s) Henry Berndtsson (fp)

i Heden

Nancy Eriksson (s) Dagmar Heurlin (h) Ingrid Sundberg (h)